

[Chr. Nielsen.]

og den udtalelse, som den amerikanske mineekspert Lester Thompson fremkom med, efter at han havde studeret blyforekomsterne i Grønland. Lester Thompson, der tidligere har været fremhævet som en fremragende ekspert, hvad minevirksomhed angår, udtalte ved en lejlighed, at næstefter det sidste store diamantfund er blyfundet i Grønland det største og betydningsfuldeste mineralske fund i mange år.

Statsministeren har i sin omtale af metalindholdet i de tusinder af analyser af malmen, der har foreligget, givet en delvis forklaring på Lester Thompsens optimisme, men en ting til, som ikke er uvæsentlig, er, at selvom der fra en række lande i mange år har været udfoldet de største anstrengelser for at finde nye blyforekomster, har det til dato været mislykkede anstrengelser, idet man ikke har fundet blyforekomster af væsentlig betydning. Her vil jeg tilføje, at det på den geologiske konference i London i 1948 blev fastslået, at de hidtil kendte blylejer næppe ville have mere bly tilbage i året 1965. Trods de vanskeligheder, som vil være forbundet med en minevirksomhed i Østgrønland, og som hovedsagelig bliver transportvanskeligheder, synes jeg, at disse oplysninger i høj grad tjener til at bortvejre det meste af den tvivl, som er lagt for dagen både fra den ene og den anden side, fra den højtærede statsminister og fra adskillige af ordførerne i dag.

Iøvrigt vil jeg gerne i forbindelse med min omtale af den amerikanske mineekspert efterlyse den rapport, som han har udarbejdet til statsministeriet. Selvom den, hvad meget kan tyde på, indeholder langt mere optimisme vedrørende mineralforekomsterne i Grønland, end vi er blevet bekendt med i det fremsatte lovforslag, finder jeg, at rigsdagens medlemmer må kunne gøre krav på, at alt, hvad der er fremkommet som resultat af undersøgelserne, bliver lagt på bordet for rigsdagens medlemmer.

For mit vedkommende kan jeg ikke frigøre mig for den tanke, at statsministerens forbeholdne udtalelser og hemmeligholdelse af værdifulde rapporter hænger sammen med, at det, rigsdagen nu stilles overfor at skulle tage stilling til, praktisk og reelt er en udlevering af store rigdomme til private virksomheder, danske som udenlandske. I offentligheden har det gang på gang været slået fast, at udnyttelsen af de grønlandske

rigdomme måtte være et dansk samfundsanliggende, og jeg kan forstå, at hvis man følger de retningslinier, som lovforslaget anviser, da kan det have sin betydning, at man forsøger at trænge dette nationale krav i baggrunden ved at udmale de største betænkeligheder ved foretagendet.

Når det nu foreslås, at den danske stat skal overtage 27,5 pct. af aktierne i mineselskabet og andre 27,5 pct. skal overtages af danske virksomheder og de resterende 45 pct. skal gå til udlandet, motiveres det for det første med, at staten ikke kan skaffe de fornødne midler alene, og for det andet med, at vi på grund af manglende erfaring og mangel på mineingeniører nødvendigvis må have udenlandske selskaber med i foretagendet.

Hvad den økonomiske side af sagen angår, så tror jeg ikke, der findes noget menneske her i landet, der kan tage den begrundelse, at vi ikke har råd hertil, alvorligt. I første omgang er der tale om 15 mill. kr. Tænk på, at 15 mill. kr. er mindre, end hvad vi hver uge bruger til militæret. Skulle vi ikke have råd til at anvende et sådant beløb, når det drejer sig om en virksomhed, som vil komme til — eller kan komme til — at forøge velstanden og lykken for såvel det grønlandske som det danske folk. Nu er det naturligvis rigtigt, at de 15 mill. kr. kun er en begyndelse, men det er jo lige så rigtigt, at med anvendelsen af disse penge skulle man være nået så vidt, at uomstødelige beviser for, om minedriften vil være rentabel eller ej, vil være tilstede. Får dette forsøg en positiv udgang og arbejdet videreføres, skal der, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, investeres store beløb. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at selvom der bliver tale om yderligere 85 mill. kr. eller måske mere, så kan det heller ikke virke afskrækkende, og jeg henviser igen til militærudfgifterne, som flertallet her på rigsdagen jo ikke lader sig afskrække af. Når vi dertil, at man beslutter sig til den store investering, ser jeg ikke rettere, end at det vil være forbundet med lovende udsigter for hele virksomheden.

For nogen tid siden bragte et københavnsk dagblad en samtale med dr. Lauge Koch om fremtidsudsigterne vedrørende blyforekomsterne i Grønland, og dr. Lauge Koch fortalte, at der var udarbejdet et projekt over anlæg og materialer baseret på en